

INFORMATIE OVER PALLIATIEVE ZORG

Een wegwijzer voor mensen die ongeneeslijk ziek zijn en hun naasten

Informatie over palliatieve zorg

Een wegwijzer voor mensen die ongeneeslijk ziek zijn en hun naasten

Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Hollandse Eilanden

Contactadres

Vivaldilaan 2-4

Postbus 42

3247 ZG Dirksland

T 0187 609 147

E info@calando.nl

I www.netwerkpalliatievezorg.nl/zuidhollandseeilanden

Gemeenten Hoeksche Waard

- Binnenmaas
- Strijen
- Cromstrijen
- Korendijk
- Oud-Beijerland

Gemeenten Voorne-Putten Rozenburg

- Nissewaard
- Hellevoetsluis
- Brielle
- Westvoorne
- Rozenburg

Gemeenten Goeree-Overflakkee

- Goeree-Overflakkee

Inhoud

1.	Voor wie is deze brochure?	2
2.	Begrippen	3
3.	Hulpverleners	4
4.	Welke mogelijkheden zijn er?	7
5.	Ondersteunende organisaties	12
6.	Interessante websites	14
7.	Uw eigen aantekeningen	15

1. Voor wie is deze brochure?

Iemand die ongeneeslijk ziek is komt voor allerlei, vaak moeilijke, keuzes te staan. Zo moet vroeg of laat ook, samen met de mantelzorgers, een beslissing genomen worden over de gewenste zorg en begeleiding in de laatste levensfase. Deze brochure is bedoeld om u wegwijs te maken in de mogelijkheden op de Zuid-Hollandse Eilanden, opdat u de zorg kunt krijgen die zoveel mogelijk aansluit bij uw wensen en behoeften.

Palliatieve zorg is bedoeld voor mensen bij wie een behandeling gericht op genezing geen baat meer heeft. Het woord palliatief is afgeleid van het Latijnse woord pallium, dat mantel betekent. Dat geeft aan dat de zorg zich niet alleen richt op het bestrijden van pijn en andere symptomen, maar ook op psychologische, sociale en levensbeschouwelijke vragen die verband houden met de laatste levensfase.

Op de Zuid-Hollandse Eilanden werken zorgorganisaties samen om aan degene die ongeneeslijk ziek is en zijn of haar naasten de beste zorg en begeleiding te geven. Deze organisaties vormen met elkaar het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Hollandse Eilanden. Dit netwerk omvat de regio's Hoeksche Waard, Voorne-Putten, Rozenburg en Goeree-Overflakkee.

In deze brochure zijn de mogelijkheden van palliatieve zorgverlening op de Zuid-Hollandse Eilanden voor u op een rij gezet. U kunt de brochure lezen op een moment dat u daar behoefte aan heeft.

Suggestie

Heeft u persoonlijke vragen naar aanleiding van deze brochure, dan kunt u contact opnemen met uw huisarts, uw behandelend arts, uw (wijk)verpleegkundige/verzorgende of met de zorgaanbieder van uw keuze.

2. Begrippen

Palliatieve zorg

Palliatieve zorg is de zorg voor mensen in de laatste fase van hun leven en hun naasten. Genezing is niet meer mogelijk. De zorg of behandeling richt zich op een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven.

Er is aandacht voor:

- lichamelijke klachten zoals pijn of benauwdheid;
- gevoelens van angst, verdriet en verwerking van de ziekte;
- vragen rondom leven en dood;
- zorg voor de naasten;
- allerlei praktische zaken.

Mantelzorg

Mantelzorg is de zorg die mensen aan elkaar bieden vanuit een persoonlijke relatie. Het gaat om het verzorgen van bijvoorbeeld partner, ouder, zus of broer, vriend(in), buurman of buurvrouw.

Naasten

Onder naasten wordt verstaan: partner, kinderen en overige familieleden, vrienden en burens van de patiënt.

Netwerk Palliatieve Zorg

Het Netwerk Palliatieve Zorg is een samenwerkingverband van zorgaanbieders in de regio. Het netwerk heeft als doel de zorg voor mensen in de laatste levensfase zo goed mogelijk te organiseren. Door samen te werken willen zorgaanbieders de kwaliteit van de palliatieve zorgverlening in de regio verbeteren.

De netwerkcoördinator is het aanspreekpunt van het netwerk palliatieve zorg, zie www.netwerkpalliatievezorg.nl/zuidhollandseeilanden.

3. Hulpverleners

Er zijn binnen het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Hollandse Eilanden verschillende hulpverleners die met elkaar samenwerken en u kunnen helpen. Meestal is de huisarts de belangrijkste behandelaar, vaak bent u doorverwezen naar een medisch specialist en de (wijk)verpleegkundige is bijna altijd betrokken in de begeleiding. Afhankelijk van uw vraag kunt u met de volgende hulpverleners te maken krijgen.

Medisch specialist en verpleegkundige

Uw medisch specialist en/of de verpleegkundige van de polikliniek of ziekenhuisafdeling kan/kunnen u helpen en begeleiden, ook als er geen sprake meer kan zijn van een genezende behandeling. U gaat wellicht na ontslag uit het ziekenhuis nog met enige regelmaat op controle bij uw medisch specialist. Bij hem of haar kunt u aangeven wat uw klachten zijn. De specialist en de verpleegkundige proberen beiden uw klachten zo goed mogelijk te behandelen. Ook met niet-medische vragen kunt u bij hen terecht. Zij kunnen u helpen wanneer u ondersteuning zoekt bij het omgaan met de ziekte en zij verwijzen u, wanneer dat nodig is, door naar andere hulpverleners.

Huisarts en (wijk)verpleegkundige/verzorgende

Verblijft u thuis, dan zijn de huisarts en de (wijk)verpleegkundige/verzorgende samen met de mantelzorg en eventuele vrijwilligers degenen die ervoor zorgen dat u zo goed mogelijk wordt verzorgd en zo min mogelijk klachten hebt. De huisarts zal, als dat nodig is, contact opnemen met uw medisch specialist om (samen met u) te overleggen wat de beste behandeling is. Ook kan uw huisarts met vragen over specifieke (palliatieve) problemen contact opnemen met een palliatief team, een gespecialiseerd team dat professionals ondersteunt. Ook met niet-medische vragen kunt u bij de huisarts en de verpleegkundige terecht. Zij ondersteunen u en verwijzen zo nodig door naar andere hulpverleners. U kunt met uw huisarts afspreken regelmatig contact met elkaar te hebben, zodat de huisarts u goed kan begeleiden.

Mobiel Palliatief Team (MPT)

Het MPT kan worden ingeschakeld als blijkt dat de zorgvraag groter of anders is dan uw zorgverlener kan leveren op dat moment op de plaats waar u verblijft. Het MPT bestaat uit deskundigen op het gebied van de palliatieve zorg. Zij ondersteunen de zorgverleners met ervaring en deskundigheid en geven advies. De verantwoordelijkheid voor de behandeling en de zorg blijft bij uw huidige zorgverlener.

Meestal wordt er een advies gevraagd over bestrijding van pijn en andere hinderlijke symptomen. Vaak gebeurt dit telefonisch, maar soms komt een lid van het MPT langs om samen met uw behandelaar te beoordelen wat u nodig heeft. Het is ook mogelijk dat er medisch-technische hulpmiddelen nodig zijn. Die kan het MPT of een ander specialistisch team installeren. Soms echter gaat het over de verwerking van uw ziekte of de angst voor het naderende levenseinde. Ook dan kan het MPT iets betekenen. Het MPT heeft namelijk contacten met een geestelijk verzorger en een maatschappelijk werker die gespecialiseerd zijn in de palliatieve zorg.

Betrokkenheid van het MPT wordt geregeld door de verpleegkundige en/of de huisarts. Het MPT bestaat uit gespecialiseerde verpleegkundigen van hospice Calando en de beide internist-oncologen van het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis. U kunt uw arts of verpleegkundige wijzen op het bestaan ervan. Kijk voor meer informatie op www.netwerkpalliatievezorg.nl/zuidhollandseeilanden. Het telefoonnummer van het MPT is 0187 609 147.

Voor de Hoeksche Waard kunnen professionele hulpverleners ook een beroep doen op het Palliatief Team Hoeksche Waard. Het team bestaat uit verpleegkundigen die werkzaam zijn bij vier zorgorganisaties uit de Hoeksche Waard én/of bij Hospice Hoeksche Waard. Het gaat om gespecialiseerde verpleegkundigen, die veel weten over de zorg in de palliatieve en laatste levensfase.

Contact met het Palliatief Team loopt via uw huisarts, het hospice: telefoon 0186 660 410, of de website van het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Hollandse Eilanden www.netwerkpalliatievezorg.nl/hoekschewaard

Geestelijk verzorger

Misschien gaat u door uw ziekte meer nadenken over uw leven; over de zin van wat u meemaakt, de zin van het bestaan of de rol die het geloof in uw leven speelt. Als u over dit soort levensvragen met iemand wilt praten, kunt u dit doen met een geestelijk verzorger. U hoeft hiervoor niet kerkelijk te zijn. De meeste zorgorganisaties hebben geestelijk verzorgers in huis (of kunnen deze inschakelen) met verschillende levensbeschouwelijke achtergronden.

Wanneer u graag in contact wilt komen met een geestelijke verzorger van een bepaalde religie, dan kan de arts of de verpleegkundige daarin bemiddelen. Ook wanneer u thuis bent, kunt u gebruik maken van de diensten van een geestelijk verzorger. U kunt zelf contact opnemen met een geestelijk verzorger bij u in de buurt of deze vraag met uw huisarts of (wijk)verpleegkundige/verzorgende bespreken.

Maatschappelijk werker

De maatschappelijk werker kan u ondersteunen bij uw verdriet, zorgen en onzekerheden in deze fase. Daarnaast kunt u bij hem of haar terecht met vragen als: hoe kom ik aan hulp thuis, wordt alles vergoed en welke plannen kan ik nog wel uitvoeren en welke niet? U kunt – wanneer u daar behoefte aan heeft – uw huisarts, medisch specialist of (wijk)verpleegkundige/verzorgende vragen om u in contact te brengen met een maatschappelijk werker. U kunt ook zelf rechtstreeks contact opnemen.

Psycholoog

Het kan zijn dat u zich door uw ziekte angstig, gespannen of somber voelt, last hebt van vermoeidheid en slecht slapen. U vindt het misschien moeilijk bepaalde gedachten, gevoelens en klachten te bespreken met mensen in uw directe omgeving. De psycholoog kan u helpen om uw gevoelens van angst, pijn en verdriet te begrijpen. Hij kan proberen u te helpen bij uw verwerkingsproces. Ook kan het zijn dat ingrijpende gebeurtenissen uit uw persoonlijke verleden juist nu weer een rol gaan spelen in uw denken en voelen. Uw huisarts of specialist kan u doorverwijzen naar een psycholoog.

Fysiotherapeut

De fysiotherapeut adviseert, begeleidt of behandelt bij stoornissen in houding en/of beweging. De fysiotherapeut kan eveneens helpen bij bijvoorbeeld klachten over benauwdheid en pijn. Fysiotherapeuten behandelen ook aan huis. Uw arts kan u, indien nodig, doorverwijzen naar een fysiotherapeut, maar u kunt ook zelf contact opnemen.

Aanvullende zorg

Aanvullende of complementaire zorg wordt in de palliatieve zorg vooral toegepast om ontspanning te bieden en het welbevinden te bevorderen. Zo kan deze zorg helpen bij pijn, misselijkheid, slaapproblemen, spanning en onrust, angst of een sombere stemming. Mogelijke vormen zijn onder meer massage, etherische oliën, ontspanningsoefeningen en muziek. U kunt hierover informatie opvragen bij uw (huis)arts of (wijk)verpleegkundige/verzorgende.

4. Welke mogelijkheden zijn er?

Misschien vindt u het prettig om thuis te worden verzorgd en verpleegd. U kunt dan een beroep doen op professionele hulpverleners en/of vrijwilligers. Soms kunt u door uw ziekte echter niet thuis blijven. Bijvoorbeeld omdat er onvoldoende familie, vrienden en burens zijn of omdat de woning ongeschikt is om verantwoord thuis te kunnen worden verzorgd en/of verpleegd. U kunt in overleg met uw familie, huisarts/specialist de voor u geschikte keuze maken voor één van de volgende mogelijkheden.

Thuis

U blijft bij voorkeur thuis: in uw eigen vertrouwde omgeving en met uw eigen huisarts als behandelaar. Uw familie en/of mensen uit uw directe omgeving verzorgen en ondersteunen u. De hulp die zij bieden krijgt u waar u het meest gewend bent, namelijk thuis. Het is hierbij van belang dat u op ieder moment van de dag een beroep op uw mantelzorgers kunt doen.

Voor de verzorging, (specialistische) verpleging en begeleiding in de thuissituatie kunt u worden verzorgd in de vorm van thuiszorg en/of van de Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ). De verzorgende helpt u één of meerdere keren per dag/week bij uw persoonlijke verzorging. De (wijk)verpleegkundige komt één of meerdere keren per dag bij u langs voor verpleegkundige taken. Tevens kunt u als dat nodig is 7 dagen per week 24 uur per dag een beroep doen op de thuiszorg.

Kiest u ervoor om thuis te blijven, dan kan de huisarts een beroep doen op het Mobiel Palliatief Team Calando of op de verpleegkundigen van het Palliatief Team Hoeksche Waard. Deze teams bestaan uit deskundigen op het gebied van palliatieve zorg. Zij ondersteunen de zorgverleners met ervaring en deskundigheid en geven advies. Zij installeren bijvoorbeeld pompjes om symptomen te bestrijden.

De geschoolde vrijwilliger van de VPTZ biedt ondersteuning aan de mantelzorgers door praktische zaken over te nemen. U kunt hierbij denken aan boodschappen doen of u gezelschap houden als uw mantelzorgers even buitenshuis is. Kortom, zij of hij is er voor u en uw naasten. Aan de inzet van vrijwilligers zijn geen kosten verbonden.

Heeft u hulpmiddelen nodig – zoals een hoog-laagbed, een postoeel of een rolstoel – dan kunt u deze veelal lenen via de thuiszorgorganisatie in uw regio. De hulpmiddelen zijn vaak binnen een dag verkrijgbaar en vergemakkelijken uw verblijf thuis.

Als u zich afvraagt of u de juiste zorg thuis kunt krijgen, dan kunt u contact opnemen met uw huisarts, uw behandelend specialist of wijkverpleegkundige.

Begeleiding thuis door wijkverpleegkundige

Voor veel mensen is het belangrijk om te praten over hun ziekte, over de periode die ze in het ziekenhuis hebben doorgebracht, de bezoeken aan de polikliniek en de behandeling.

Als u niet meer naar de specialist en de verpleegkundige in het ziekenhuis hoeft, heeft u misschien nog wel behoefte aan een huisbezoek door een wijkverpleegkundige. Dit heet een continuïteitshuisbezoek. Deze bezoeken zijn kosteloos.

De wijkverpleegkundige probeert samen met u thuis een antwoord te vinden op uw vragen en behoeften. Zij informeert u over de mogelijkheden op het gebied van hulpmiddelen, zorg en ondersteuning bij u thuis. Vragen over bijvoorbeeld wanneer en waarvoor u zorg en ondersteuning kunt krijgen, worden met u besproken. U kunt voor het aanvragen van een huisbezoek contact opnemen met een van de thuiszorgorganisaties uit de regio (zie overzicht adressen).

Woonzorgcentrum en verpleeghuis

Deze locaties bieden huisvesting met verpleging, verzorging, behandeling en begeleiding. Mensen die hier wonen en ernstig ziek worden, krijgen de benodigde hulp om daar te kunnen blijven wonen. Op alle locaties wordt ook palliatieve zorg gegeven. De zorg is in handen van professionele verpleegkundigen, verzorgenden en vrijwilligers. De huisarts en/of specialist ouderengeneeskunde is verantwoordelijk voor de medische zorg.

In de woonzorgcentra zijn appartementen waar ouderen zelfstandig wonen en groepswooningen waar ouderen met psychische beperkingen samen wonen. Met een eigen zit-/slaapkamer en een gezamenlijke huiskamer zijn huiselijkheid, privacy en zelfstandigheid ook hier zoveel mogelijk gewaarborgd. Er zijn vrijwilligers om een huiselijke sfeer te creëren en de verzorgenden te ondersteunen. Zij helpen bijvoorbeeld bij de maaltijd of trekken tijd uit voor een praatje.

Andere hulpverleners, zoals de geestelijk verzorger, de maatschappelijk werker, de psycholoog en de fysiotherapeut zijn op afroep inzetbaar.

Sommige woonzorgcentra hebben appartementen beschikbaar waar u voor korte tijd kunt worden opgenomen. Dit zijn volledig ingerichte appartementen waar u ook uw laatste levensfase kunt doorbrengen. Voor mantelzorgers is er de gelegenheid om in de laatste levensdagen 24 uur per dag aanwezig te zijn.

Zorg voor mensen met een verstandelijke beperking

Verschillende instellingen op de Zuid-Hollandse Eilanden bieden huisvesting met begeleiding, behandeling en verzorging aan mensen met een verstandelijke beperking. Cliënten die in de instelling wonen en ernstig ziek worden, krijgen de benodigde zorg om daar te kunnen blijven wonen. De instelling kent verschillende woongroepen en beschikt over professionele begeleiding. Er is overdag verpleegkundig personeel aanwezig ter ondersteuning van de begeleiding van de woongroep en in de avonden en nachten is er deskundig personeel op het terrein. Een AVG (Arts Verstandelijk Gehandicapt), veelal samen met een huisarts, is verantwoordelijk voor de medische zorg. Andere hulpverleners – zoals de geestelijk verzorger, de maatschappelijk werker, de psycholoog en de fysiotherapeut – zijn ook beschikbaar. Mantelzorgers worden zoveel mogelijk betrokken, zeker ook in de laatste levensfase van de cliënt.

Hospices

Hospice Hoeksche Waard

Hospice Hoeksche Waard is gevestigd in Zuid-Beijerland. Het hospice voor de regio Hoeksche Waard biedt specialistische palliatieve zorg aan mensen die nog een korte tijd te leven hebben. Het belangrijkste doel is het bieden van een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven wanneer genezing niet meer mogelijk is.

De zorgverlening in Hospice Hoeksche Waard is erop gericht om mensen te helpen – op hun eigen persoonlijke wijze, samen met de naasten – de laatste levensfase in rust en vrede af te ronden. Hierbij is er aandacht voor lichamelijke, psychische, sociale en levensbeschouwelijke behoeften en steun bij rouwverwerking. Een team van professionele zorg- en hulpverleners en vrijwilligers staat ter beschikking om de gast en diens naasten deze zorg en ondersteuning te geven. Daarnaast biedt het hospice hulp bij rouwverwerking aan de naasten.

Hospice De Waterlelie

In Spijkenisse, regio Voorne-Putten Rozenburg, is hospice de Waterlelie gevestigd. De Waterlelie is een laagdrempelige, kleinschalige en huiselijke voorziening voor mensen die thuis willen sterven maar dit door omstandigheden niet kunnen, een zogeheten bijna-thuis-huis.

De Waterlelie biedt plaats aan vijf bewoners, die de beschikking hebben over een eigen kamer. Ook is er de mogelijkheid voor familie om te blijven overnachten. De medische zorg wordt gegeven door een huisarts. De thuiszorg draagt zorg voor professionele hulpverlening op het gebied van verpleging en lichamelijke verzorging. De zorg is zo veel mogelijk afgestemd op de individuele behoeften en wensen van de bewoner en zijn of haar familie. De geschoolde vrijwilligers ondersteunen de familie in de zorg voor hun ernstig zieke familielid.

Hospice Calando

In Dirksland op Goeree-Overflakkee is Hospice Calando gevestigd. Het hospice biedt specialistische palliatieve zorg aan hen die niet (langer) thuis verzorgd kunnen worden, of voor wie het ziekenhuis niet de juiste omgeving is. Calando is een huis voor hen die een levensverwachting hebben van korter dan drie maanden en de laatste fase van hun leven willen doorbrengen in een rustige en huiselijke omgeving. Ook is er ruimte voor ongeneeslijk zieken die komen voor een tijdelijke opname voor observatie en behandeling van hinderlijke symptomen, of als de mantelzorg even tot rust moet komen.

Calando biedt specialistische palliatieve zorg, waarbij er naast medische en verpleegkundige zorg ruime aandacht is voor psychische, spirituele (levensbeschouwelijke) en/of sociale vragen en problemen. Er is deskundigheid op het gebied van pijnbestrijding en andere symptoombestrijding.

De persoonsgerichte zorg in Calando wordt 24 uur per dag geboden door verpleegkundigen, bijgestaan door geschoolde vrijwilligers. Er zijn gespecialiseerde artsen, een pastoraal medewerker en een maatschappelijk werkende aan Calando verbonden. Andere disciplines kunnen worden ingeroepen. Uw eigen specialist of huisarts kan daarnaast gemakkelijk binnenlopen om u een bezoek te brengen.

Financiën

Voor verzorging en verpleging thuis geldt geen eigen bijdrage als de zorg wordt geleverd vanuit de Zorgverzekeringswet. De indicatie hiervoor wordt gesteld door de wijkverpleegkundige.

De zorg in een hospice of bijna-thuis-huis wordt vergoed door de zorgverzekeraar. U betaalt wel een eigen bijdrage voor de kosten van het verblijf, zoals eten en drinken. Als u aanvullend verzekerd bent, vergoedt uw zorgverzekeraar soms (een deel van) deze eigen bijdrage.

Indien de zorg thuis wordt geleverd vanuit de Wet Langdurige Zorg, dan geldt er wel een eigen bijdrage. De indicatie hiervoor wordt gesteld door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). De eigen bijdrage is afhankelijk van uw inkomen en wordt bepaald aan de hand van het verzamelinkomen door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Voor de berekening van de hoogte van uw eigen bijdrage kunt u terecht op de site www.hetcak.nl

Heeft u specifieke vragen over uw situatie, neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of de gemeente.

Websites voor meer informatie over kosten in de zorg:

www.regelhulp.nl; www.pgb.nl; www.ciz.nl; www.hetcak.nl; www.cvb.nl; www.hervorminglangdurigezorg.nl

Klachtenregeling

Het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Hollandse Eilanden heeft geen eigen klachtenregeling. Voor eventuele klachten of suggesties om nog betere zorg en dienstverlening tot stand te kunnen brengen, is er binnen iedere zorgorganisatie een klachtenregeling voor cliënten. In de folder klachtenregeling staat uitvoerig beschreven hoe en waar cliënten hun klacht kunnen uiten. U krijgt deze folder in principe uitgereikt tijdens het kennismakingsgesprek. Klachten worden strikt vertrouwelijk behandeld door een onafhankelijke klachtencommissie. De commissie zal na onderzoek haar mening geven over de ingediende klacht en rapport uitbrengen aan degene die de klacht heeft ingediend en aan het management van de zorgorganisatie.

5. Ondersteunende organisaties

CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg)

Het CIZ stelt aan de hand van uw gezondheid en uw woon- en leefsituatie een indicatie vast voor de zorg die u nodig heeft vanuit de Wet Langdurige Zorg. Bij de indicatie houdt het CIZ rekening met de zorg die familieleden, vrienden of buurtgenoten of de Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg bieden.

Meer informatie kunt u lezen op de website www.ciz.nl.

WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)

Bepaalde vormen van ondersteuning thuis vallen onder de WMO. Deze wet draagt ertoe bij dat alle burgers kunnen deelnemen aan de samenleving en zorgt ervoor dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen, al dan niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. In de WMO zijn onder andere de volgende voorzieningen opgenomen op het gebied van zorg, welzijn en wonen:

- hulp bij het huishouden
- woonvoorzieningen
- rolstoelen of andere verplaatsmiddelen
- vervoersvoorzieningen
- gehandicaptenkaart en –parkeerplaats
- ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Heeft u een van deze voorzieningen nodig, dan kunt u hiervoor terecht bij uw eigen gemeente.

Veel gemeenten hebben een speciaal WMO-loket voor vragen en advies. Voor bepaalde WMO-voorzieningen heeft u een indicatiebesluit nodig.

Netwerken Palliatieve Zorg

In de Netwerken Palliatieve Zorg werken verschillende zorgorganisaties en zorgverleners samen om de palliatieve zorg regionaal zo goed mogelijk te organiseren.

Meer informatie is te vinden op de website;

www.netwerkpalliatievezorg.nl/zuidhollandseeilanden.

Vrijwilligersorganisaties

De mensen die werkzaam zijn bij de Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) bieden hulp en begeleiding aan patiënten in hun laatste levensfase en hun naasten. Zij kunnen thuis de zorg van de partner of familie overnemen of ondersteunen. Deze vrijwilligers zijn speciaal opgeleid voor het geven van deze zorg en begelei-

ding. De hulp van de VPTZ is over het algemeen op korte termijn te realiseren. De adressen vindt u in de bijlage van deze brochure.

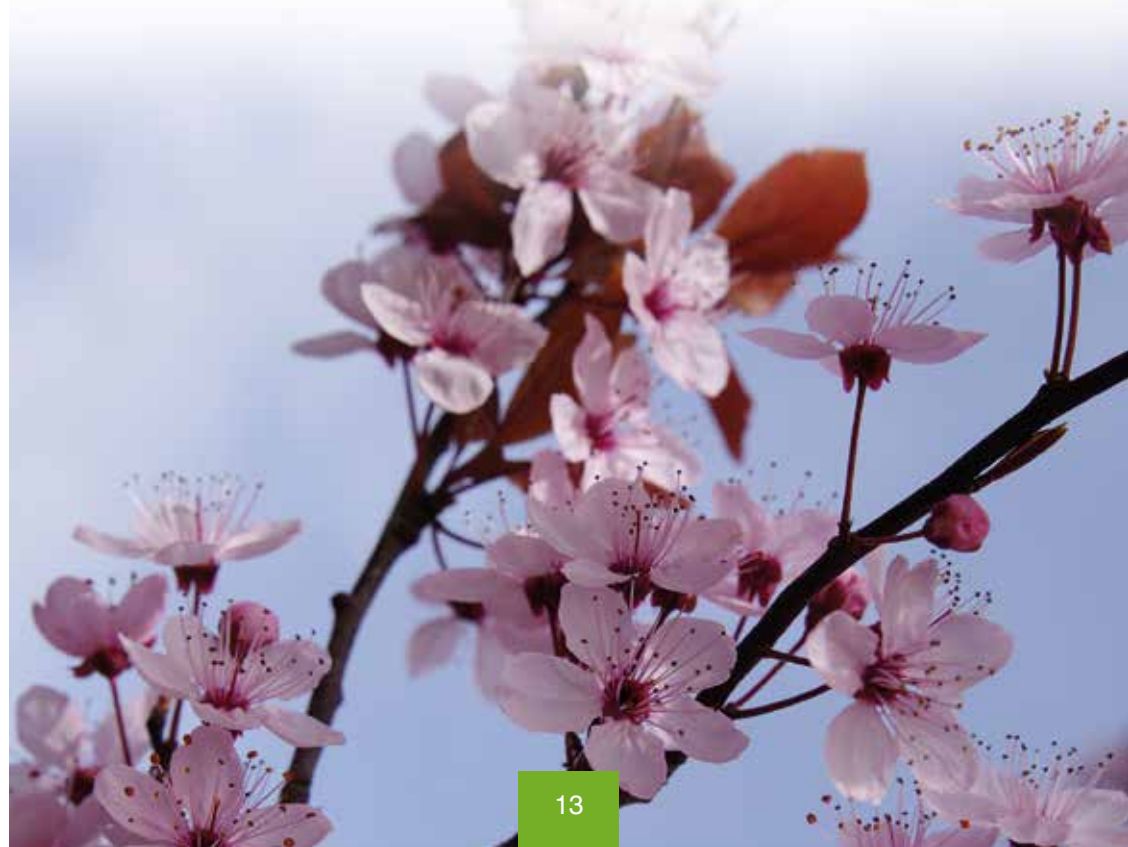
Inloophuizen

In Nederland zijn diverse inloophuizen speciaal voor mensen met kanker of een andere ernstige ziekte. Een inloophuis is een huis waar mensen met een ernstige ziekte terecht kunnen voor bijvoorbeeld een gesprek met een vrijwilliger, voor lotgenotencontact, informatie of advies. In Zuidland (Voorne-Putten Rozenburg) en Ouddorp (Goeree-Overflakkee) zijn de inloophuizen De Boei. De adressen vindt u in de bijlage van deze brochure.

Steunpunt Mantelzorg

Veel gemeenten in Nederland beschikken over een Steunpunt Mantelzorg. Dit Steunpunt kan de mantelzorg (familieleden, vrienden en buren die een zieke verzorgen) van dienst zijn als vraagbaak, als luisterend oor, als raadgever of als verwijzer. Het Steunpunt helpt u ook bij het vinden van praktische ondersteuning als de mantelzorger enige tijd niet beschikbaar is om voor u te zorgen. Steunpunten voor mantelzorgers organiseren ook lotgenotencontact voor mantelzorgers.

Voor meer informatie: zie de website www.mezzo.nl.

Colofon

Tweede druk oktober 2017

Uitgave

Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Hollandse Eilanden

Ontwerp en productie

Muurlink Communicatieadvies, Klundert

Fotografie

Cees Oerlemans, Zuidland

Tekstredactie

Kees van Rixoord, Dirksland

Oplage

500 exemplaren

Deze brochure is ook te downloaden via:
www.netwerkpalliatievezorg.nl/zuidhollandseeilanden

